WIKIPEDIA

Karelies

in Wikipedia, die vrye ensiklopedie

Karelies (*karjala*, *karjal* or *kariela*) is 'n taal wat in Karelië deur 118 000 mense gepraat word. Karelies behoort tot die Oosseefinse tak van die Fins-Oegriese tale, wat een van die twee subfamilies van die Oeraalse tale verteenwoordig. Karelies word in die Russiese deelrepubliek Karelië en deur omtrent 5000 mense in Finland gepraat.

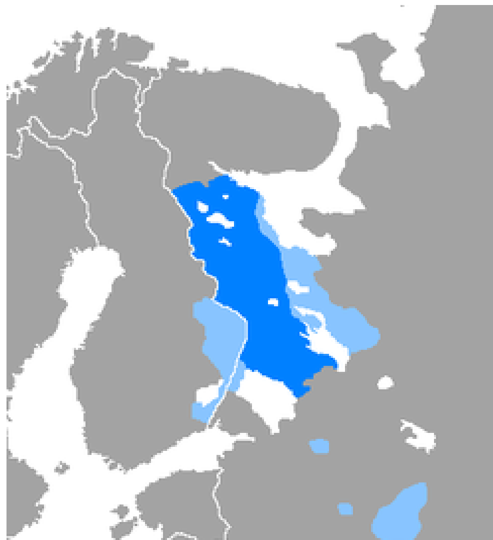
Verspreiding van Kareliese dialekte

Karelies is nou verwant aan Fins en dit word nie altyd as 'n aparte taal gesien nie. Die twee tale se grammatika is identies en dit verskil hoofsaaklik in woordeskat en uitspraak. Karelies beskik oor die klanke "z", "sh" en "zh" terwyl die klanke in Fins gereduseer is na "s". Fins is sterk deur Sweeds beïnvloed as gevolg van die lang geskiedenis wat dit as Sweedse besitting gehad terwyl Karlies reeds lank in die Russiese sfeer is en dus meer Russiese leenwoorde insluit[4] en op ander maniere deur Russies beïnvloed is.[5] Westelike Kareliese dialekte kan

Karelies ***karjala*, *karjal*, *kariela***	
Gepraat in:	Rusland Finland
Gebied:	Karelië
Totale sprekers:	35 600[1]
Taalfamilie:	Oeraals Fins-Oegries Fins-Permies Fins-Wolgaïes Fins-Samies Oosseefins **Karelies**
Skrifstelsel:	Latynse alfabet (Finse variant) Cyrilliese alfabet (Rusland)
Amptelike status	
Amptelike taal in:	erken as minderheidstaal in: ▪ Finland[2] ▪ Karelië[3]
Gereguleer deur:	*geen*
Taalkodes	
ISO 639-1:	*geen*
ISO 639-2:	`krl`
ISO 639-3:	`krl (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=krl)`

nouliks van oostelike Finse dialekte onderskei word.[4] Karelies word dus as 'n taal apart van Fins besou eerder om geopolitiese redes as taalkundige oorweginge.[6]

Onder die Finse tale het Karelies die onderskeid dat die oudste geskrewe vorm van Fins daarin geskryf is, wat terug dateer na die 13de eeu. Dit bestaan uit 'n drie-lyn teksfragment op 'n strook boombas wat in 1957 tydens argeologiese opgrawings in Nowgorod ontdek is. Ironies genoeg is daar, anders as in die geval van Fins, egter steeds geen Kareliese standaardtaal en gepaardgaande ortografie nie.

Nota: Hierdie bladsy kan IFA fonetiese simbole in Unicode bevat.

Verwysings

1. "Ethnologue: Languages of the World, Seventeenth edition, Karelian" (https://www.ethnologue.com/language/krl) (in Engels). Ethnologue. Geargiveer (https://web.archive.org/web/20190606221309/https://www.ethnologue.com/language/krl) vanaf die oorspronklike op 6 Junie 2019. Besoek op 7 November 2017.
2. (fi) Change in the regulation by the president of Finland about European Charter for Regional or Minority Languages, 27.11.2009 (http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2009/20090068)
3. "Законодательные акты - Правительство Республики Карелия" (https://web.archive.org/web/20190925044226/http://gov.karelia.ru/Legislation/lawbase.html?lid=1751). *gov.karelia.ru* (in Russies). Geargiveer vanaf die oorspronklike (http://gov.karelia.ru/Legislation/lawbase.html?lid=1751) op 25 September 2019.
4. Rein Taagepera, The Finno-Ugric Republics and the Russian State, Uitgegee deur C. Hurst & Co. Publishers, 1999, ISBN 1-85065-293-7, 9781850652939, bl. 110
5. Östen Dahl, Past and Present, The role of language contact in the formation of Karelian past, Uitgegee deur John Benjamins Publishing Company, 2001 ISBN 90-272-3057-9, 9789027230577, bl. 258
6. The Peoples of the Red Book (http://www.eki.ee/books/redbook/), THE KARELIANS (http://www.eki.ee/books/redbook/karelians.shtml), besoek op 4 Januarie 2009

Eksterne skakels

- Wikimedia Commons het meer media in die kategorie Karelies.
- Wikiwoordeboek het 'n inskrywing vir Karelies.

Hierdie artikel oor 'n taal, taalgroep of taalfamilie is slegs 'n saadjie. Jy kan help deur dit uit te brei (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Karelies&action=edit).

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Rusland&action=edit)

Amptelike tale van Rusland

Federale taal	Russies
Amptelike tale van deelgebiede	Abazyns · Adigies · Agoelies · Altaïes · Awaars · Azerbeidjans · Basjkiers · Boerjaties · Chakasies · Darginies · Erzja · Ingoesjeties · Jakoeties · Kabardies · Kalmikies · Karatsjai-Balkaries · Komi · Krim-Tataars · Koemikies · Lakies · Lesgies · Mari · Moksja · Nogai · Oedmoerts · Oekraïens · Osseties · Roetoelies · Tabasaraans · Taties · Tartaars · Tiwaans · Tsachoeries · Tsjetsjnies · Tsjoewasjies
Tale met amptelike status	Chanti · Dolganies · Eweens · Ewenkies · Fins · Joekagiers · Karelies · Kasaks · Komi-Permjaaks · Mansi · Nenets · Selkoeps · Tsjoektsjies · Wepsies
Alfabette	Cyrilliese alfabet · Russiese braille

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Finland&action=edit)

Tale van Finland

Amptelike tale	Fins · Sweeds
Minderheidstale	Karelies · Romani (Fins-Kalo) · Samies (Noord-Samies · Inari-Samies · Skolt-Samies) · Tartaars (Wes-Tartaars)
Gebaretale	Finse gebaretaal · Finland-Sweedse gebaretaal

Normdata	GND: 4388907-4 (https://d-nb.info/gnd/4388907-4) · NDL: 00565044 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00565044) · NKC: ph121474 (https://aleph.nkp.cz/F/?func=find-c&local_base=aut&ccl_term=ica=ph121474&CON_LNG=ENG)